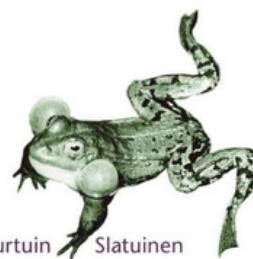

Natuur
Slatuinen

Stichting Natuurtuin Slatuinen

Slatuinenweg 45, 1057 KB Amsterdam
020 – 4124361
slatuinen@tiscali.nl
www.natuurtuinslatuinen.nl
<https://www.facebook.com/Slatuinen>
NL18INGB0007703824

Natuur slatuinen

Jaarverslag 2025

Stadsdeel West Amsterdam

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Beheer van de tuin 4

Natuureducatie in de tuin 6

Buurt- en wijkfunctie van de tuin 7

Het jaar 2025 in cijfers 11

NATUURLITERAIRE INSPIRATIE

De oude boom

Achter in het gras
staat een oude boom,
zo naar beneden gebogen,
geen takken meer,
het schors eraf, zo kaal.
Toch doet men hem niet weg,
hij is een verhaal waar.
Wat bracht het leven
van deze oude boom,
kan ik de jaren tellen
dat hij jong en fris was,
elk blaadje een herinnering bracht,
hij liefdevol bekeken werd,
hij soms in ere werd gezet.

C Van Hees Annie

Stichting Natuurtuin Slatuinen

Adres: Slatuinenweg 45

1057 KB Amsterdam

Telefoon: 020 – 4124361

E-mail: slatuinen@tiscali.nl

Website: www.natuurtuinslatuinen.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/Slatuinen>

Kamer van Koophandel no.: 41216978

ING rekening: NL18INGB0007703824

VOORWOORD

De Stichting Natuurtuin Slatuinen stelt zich ten doel de ontwikkeling van de natuur en van op de natuur gerichte activiteiten te stimuleren alsmede de sociale cohesie van haar woonomgeving te bevorderen. We hopen aan de hand van dit jaarverslag u een blik te verschaffen op deze activiteiten ter bevordering van een groen, sociaal, levendig en (natuur) educatie gericht stadsdeel, mede dankzij financiering door de gemeente Amsterdam.

In dit voorwoord stippen we een paar aspecten aan waarmee het jaar zich onderscheidt van voorgaande jaren en waar we in dit verslag nader op ingaan:

Het Slatuinhuis

Het Slatuinhuis dateert van eind 2009 / 2010. Gelukkig had stadsdeel De Baarsjes toen, voordat het medio 2010 opging in stadsdeel West, nog geld beschikbaar voor een nieuw gebouwtje ter vervanging van een (te) kleine keet. Inmiddels 15 jaar later bleek enige groot onderhoud nodig.

De tuin in historisch perspectief.

De tuin is ook in cultuurhistorisch opzicht een interessante plek. Zo zijn er bijna elke zondag wel een paar bezoekers die met meer dan gemiddelde belangstelling de permanente historische foto tentoonstelling bezoeken. In het voorjaar diende bovendien de ontvangstruimte van het Hugo de Vries gebouw aan de Plantage Middenlaan als 'dependance' voor een tijdelijke mini-expo over de geschiedenis van het terrein.

*Het oude veenslootje dat nog resteert uit
agrarische tijden >*

Vroege vogels TV.

De natuurtuin was al eens op een radio uitzending van Vroege vogels geweest, maar deze keer kwamen ze met een cameraploeg langs ter bestudering van het rijke bodemleven.

Veel bezoekers

Er zijn dit jaar aanmerkelijk meer bezoekers langs geweest dan in voorgaande jaren. De tuin voorziet duidelijk in een behoefte. We wensen u toe dat u ook volgend jaar weer veel plezier aan de natuur zult beleven. En zien er naar uit u wederom in de tuin te mogen verwelkomen.

Met vriendelijke groet,

het bestuur van de Stichting Natuurtuin Slatuinen.

Louis Stuster, voorzitter

Nico Kuyvenhoven, secretaris

Jack Horio, penningmeester

BEHEER VAN DE TUIN

Wat is een natuurtuin?

Wij verstaan onder een natuurtuin een tuin waarin de natuur gedeeltelijk haar gang kan gaan. De nadruk ligt op spontane ontwikkeling. Door beheer wordt er gestuurd in de ontwikkeling. Het gebruik van bomen en kruiden is voornamelijk inheems.

Belangrijke doelstellingen zijn:

- Ontwikkelen en handhaven van soortenrijkdom van inheemse planten.
- Ontwikkelen en handhaven van variaties in milieutypes.
- Het realiseren van milieutypen waar binnen natuurlijke processen zorgen voor soortenrijkdom.
- Het bieden van rust, foerageer -en broedplaatsen voor dieren (zoogdieren, vogels insecten en amfibieën).

Een 'verborgen paradijsje' gerund door vrijwilligers

Een 'verborgen paradijsje' wordt het wel genoemd: Natuurtuin 'De Slatuinen'. Naast grote bonte spechten, esdoorns en zwartmoeskervel vinden midden in het stadsdeel De Baarsjes nog talloze andere soorten bloemen, planten, vogels en kleine zoogdieren hier een rustige plek. Een bijzondere plek, die ook op een bijzondere manier wordt beheerd, namelijk door bewoners uit de buurt.

Spil in dit geheel is de beheerder, de deeltijd-betaalde kracht, wiens focus uiteraard op de tuin zelf ligt en onder wiens deskundigheid vier 'groene' vrijwilligers de tuin onderhouden. Of het nu hard waait of regent, de vrijwilligers plegen bijna elke donderdag geheel belangeloos onderhoud in de tuin. Om maar een greep uit de werkzaamheden te doen: van het maken van takkenrillen tot het begaanbaar houden van de paden, van het al snoeiende, wiedende en plantende bewaken van de soortenrijkdom tot het beheren van de terreintypes, zoals – zwaar werk! - het baggeren van de vijvers. Dit heeft ook een 'multiplier effect' op de directe omgeving: niet alleen een tuin die prachtig is, maar ook 'rainproof' en van invloed op de (WOZ-) waarde van de huizen.

Een slenkje à la Limburgse Beek in de natuurtuin: met gulden boterbloem, ijle zegge, moerasspirea, schijnaardbei, bosereprijs, daslook, struisvaren, speenkruid, robertskruid en paarbladig goudveil. Foto: Ietje van Dongen, donderdag 17 april 2025.

Schelpenpaden

De paden verlangen regelmatig onderhoud, en des te meer naarmate de seizoenen natter zijn. In februari bestelden we bij een bouwmarkt maar liefst 120 zakken van 15 kg, dus 1.800 kg aan schelpen om de paden weer begaanbaarder te maken.

Onderhoudswerkzaamheden aan het Slatuinhuis

Het Slatuinhuis behoefde enig groot onderhoud. Zo was er een stuk dakrand vermolmd geraakt. Om lekkage te voorkomen werd de rand met nieuwe planken gerepareerd. Daarna werd dit deel in de verf gezet voordat er een zonnescerm aan werd gemonteerd.

Groot onderhoud aan het Slatuinhuis. Links: reparatie aan de dakrand door Sil Zijlstra en Louis Stuster (donderdag 3 april). Rechts: Frans Kranenburg en Rob Spangenberg na het monteren van het aangeschafte zonnescerm (donderdag 31 juli).

NATUUREDUCATIE IN DE TUIN

Het natuureducatie project in het kader van NME (Natuur- en Milieueducatie) is een belangrijk natuurbelevingsproject, ten behoeve van de groepen 1 t/m 6 in het primair onderwijs in Stadsdeel West. Er zijn dit jaar 27 lessen gegeven, 19 in het voorjaar en 6 in het najaar.

De volgende scholen deden mee: Al Maes (Stichting As-Siddieq), de Annie M.G. Schmidt school, De Bron, De Punt, Joop & Willy Westerweel school, de Meidoorn school, de St-Jan School, de Waterkant en de Zijderoute school.

De lente is het perfecte jaargetijde voor een bloemenles. Op de foto het mooie gevlekt longkruid (de bladen hebben heel licht groene vlekken). Foto: lerares Marijke Kooijman

De wilde kievitsbloem is wel een favoriet. De kinderen bekijken deze prachtige, paarsgeblokte bloem door een loep. Er zit ook een zeldzame witte tussen. Foto: lerares Marijke Kooijman.

BUURT - EN WIJKFUNCTIE VAN DE TUIN

Bezoekers van de tuin

Elk jaar wordt de tuin bezocht door buurtbewoners, fotografen, kunstenaars, rustzoekers, (school) kinderen, peuters van de buitenschoolse opvang, (ex-) buurtgenoten, biologen en collega-(natuurtuin) beheerders. De bezoekers komen niet alleen uit de buurt, maar soms ook ver daarbuiten.

De natuurtuin is open:

- Elke zondagmiddag, van 13 tot 16 uur. Er is dan altijd een van de negen 'zondagsvrijwilligers' aanwezig om de bezoekers te verwelkomen en te informeren.
- Elke donderdag. Dan plegen ook vier toegewijde vrijwilligers onder begeleiding van een deeltijd vaste kracht onderhoud aan de tuin.
 - Oktober tot en met maart van 10 tot 16 uur
 - April tot en met september van 10 tot 17 uur

Dit jaar mochten we maar liefst 4.131 bezoekers tijdens de openingstijden ontvangen, een flinke toename in vergelijking met de ca. 3.300 van de voorgaande jaren.

Op openingstijden	jan - apr	mei - aug	sep - dec	Totaal
Aantal bezoekers per vier maanden	1184	1821	1126	4131
waarvan totaal op zondagen	892	1366	850	3108
waarvan totaal op donderdagen	292	455	276	1023

Bezoekers, onderzoekers en groenpromotors

Dat de tuin vanuit diverse invalshoeken wordt bezocht, moge uit het onderstaande blijken:

- Op dinsdag 27 mei bracht het team West Ruimte en Duurzaamheid van het stadsdeel een bezoek aan de tuin.
- Op dezelfde dag kwam Ralph Stuyver (onder meer van *Tegels eruit, groen erin!*) langs met gasten uit Rotterdam die zich bezighouden met de vergroening van hun stad.
- In het kader van de naschoolse activiteiten zijn kinderen van de Kinkerbuurtschool zes maal langs geweest om kennis te nemen van / ervaring op te doen over de natuur.
- Een student van Hogeschool Holland heeft in het kader van een stage opdracht de tuin bezocht en een interview afgenomen.
- Een studente van de UvA, Isa Valk, heeft in het kader van haar studie Urbane biologie in de tuin onderzoek gedaan naar de relaties tussen mensen en planten.

Groen in de stad geniet tegenwoordig, terecht, een brede belangstelling. Zo organiseerde het GROEN Toekomstverbond Amsterdam op 10 februari in Artis zijn tweede stadsbrede bijeenkomst en hield Stadsdeel West op 15 december in MidWest een Groenconferentie. Dergelijke bijeenkomsten bieden toch een breder perspectief dan hetgeen zich onmiddellijk aandient in de Natuurtuin Slatuinen. Daartoe heeft o.a. onze IVN-er / 'Slatuiner' Frans Kranenburg de bijeenkomsten bezocht, waarbij hij op de Groenconferentie in een van de panelgesprekken een en ander vertelde over de bijdrage van de natuurtuin aan de biodiversiteit.

Mini-expo over de Natuurtuin Slatuinen vanuit historisch perspectief

Al meer dan twee jaar eerder had Inge Schooneveld (ANMEC, inmiddels Natuurhub) Jack Horio op een zondag in de tuin benaderd met het voorstel om in samenwerking met Natuurhub een kleine expositie te houden over de Natuurtuin Slatuinen, en wel vanuit historisch perspectief. De tentoonstelling van de historische foto's in het Slatuinhuis zouden daartoe als basis dienen. Er waren genoeg aanknopingspunten voor een dergelijke mini-expo, zoals het polderniveau waarop de tuin zich nog bevindt, het oude veenslootje dat nog resteert uit agrarische tijden, de beschermwaardige esdoorns uit de tijd van het Julianapark, al ruim meer dan een eeuw oud, en *last but not least* de Slatuinenweg als herinnering aan het gelijknamige pad waaraan de tuinderijen, de Slatuintjes, ooit lagen.

Dit jaar kwam het er ook echt van de tentoonstelling samen te stellen en vorm te geven. Het werd een mini-tentoonstelling in het formaat van drie grote panelen op een stellage. Met als titel *'Natuurtuin Slatuinen - herinnering aan een landelijk verleden'*.

Een inspiratiebijeenkomst georganiseerd door Groenpunt020 diende als startpunt om de mini-expo te introduceren, en wel in de vorm van een pitch. De bijeenkomst werd op donderdag 6 maart gehouden in het Hugo de Vries gebouw aan de Plantage Middenlaan. Behalve de Natuurtuin Slatuinen hielden nog zes andere groene organisaties een pitch voor hun project. Na afloop was er gelegenheid om na te praten onder het genot van een hapje en een drankje.

Jack Horio, bestuurslid / vrijwilliger van de natuurtuin houdt een pitch aan de hand van de historische mini-expositie over de tuin. En wel vanuit de algemene historische context inzoomend op het heden van de Natuurtuin Slatuinen: het linker paneel over water en waterbeheer getiteld 'Van polderland tot stadspoldertje' en het rechter paneel over tuinen en tuinbeheer getiteld 'Van warmoezenierstuin tot natuurtuin'.

Voorjaarsrondleiding in de natuurtuin

Het voorjaar brengt de tuin tot leven: frisse groene bladeren, kleurrijke bloemen en het vrolijke gezang van vogels zorgen voor een unieke natuurbeleving. Meer dan voldoende aanleiding om natuurliefhebbers tijdens een speciale rondleiding in de gelegenheid te stellen de bijzondere flora en fauna van de natuurtuin te leren kennen. Op zaterdagochtend 29 maart organiseerde IVN in samenwerking met de Natuurtuin Slatuinen een speciale rondleiding door de tuin.

IVN gids / Natuurtuin Slatuinen vrijwilliger Frans Kranenburg tijdens zijn rondleiding door de tuin. Gespot door een betrokken bewoner vanaf zijn balkon.

De Natuurtuin Slatuinen op Vroege Vogels TV

Op zondag 6 april zond Vroege Vogels op NPO 2 een aflevering uit die in het teken stond van de natuur in Amsterdam. Ook de Natuurtuin Slatuinen werd daartoe reeds in februari bezocht.

De focus van het bezoek lag op de bodemfauna. In de jaren twintig en dertig van de 20e eeuw werden grote delen van de huidige De Baarsjes onder een dikke laag zand bedolven ten behoeve van de nieuwbouw. Het terrein van de natuurtuin is echter nooit met hele zandpakketten opgehoogd, waardoor het veenpolder karakter behouden is gebleven. Het krioelt er van het bodemleven.

In de uitzending gaat presentator Menno Bentveld op onderzoek uit met hoogleraar bodemfauna Matty Berg. Welk stapelsteentje, gebladerte of op de grond liggend hout van geboomte ze ook even omkeren of verwijderen, overal vinden ze een keur aan diertjes. Vooral veel pissebedden, maar ook regenwormen en miljoenpoten, alle drie opruimers van de natuur. Daarnaast ook duizendpoten en slakken. En tussen al dat gekrioel kwamen ze de bruine kikker uiteraard ook tegen.

Matty Berg en Menno Bentveld. Een stukje schors omdraaiend zagen ze in een oogwenk al drie soorten pissebedden: het paars drieoogje, de kelderpissebed en de ruwe pissebed.

Paddenstoelen in de natuurtuin

Tijdens de gebruikelijke zondagse openingstijden hebben we een paar keer aan belangstellende bezoekers rondleidingen gegeven. Tevens hebben we onszelf op zaterdag 18 oktober tijdens het jaarlijkse vrijwilligersuitje laten rondleiden op het Buitenhof Elswout (bij Overveen), met extra aandacht voor de aldaar groeiende paddenstoelen. Natuureducatief verantwoord, zagezegd.

Leverkleurige leemhoed
(*Agrocybe erebia*)
Natuurtuin Slatuinen

Hazenpootje
(*Coprinus lagopus*)
Natuurtuin Slatuinen

Groene knolamaniet
(*Amanita phalloides*)
Buitenplaats Elswout

Urbane natuurvorsers

Tenslotte nog een leestip. Het is al weer vijf jaar geleden dat het gebouwtje, het Slatuinhuis, werd omgetoverd tot laboratorium, zodat deelnemers - mondmaskers om, want midden in de coronatijd - aan de zogenaamde Taxon Expeditie konden deelnemen. Onder begeleiding van onder andere evolutiebioloog Menno Schilthuizen bestudeerden ze de in de natuurtuin levende kleine insecten en andere opvallende diertjes. Zijn onderzoekingen in stadstuinen hebben tenslotte geresulteerd in zijn laatste boek *Darwin in de achtertuin. Op ontdekkingsreis in je eigen stad*, waarin hij een enthousiast pleidooi houdt voor het behoud van biodiversiteit.

Hoogleraar biologie Menno Schilthuizen gaat al jaren op expeditie naar plekken met een hoge biodiversiteit. Dat kan het regenwoud van Borneo zijn, maar tegenwoordig gaat hij steeds vaker naar een stad in eigen land. Zo deed hij in Natuurtuin Slatuinen in Amsterdam-West ecologisch onderzoek met een groep vrijwilligers, die hij *citizen scientists* noemt. In zijn recente boek *Darwin in de achtertuin: Op ontdekkingsreis in je eigen stad* beschrijft hij met aanstekelijk enthousiasme hoe een groeiend netwerk van 'urbane natuurvorsers' is ontstaan en hoeveel verschil zij kunnen maken als 'buurtwetenschappers'. De biodiversiteit in deze stadstuinen blijkt veel hoger dan gedacht.

Passage uit een artikel in de *Groene Amsterdammer*, 10 juli 2025.

STICHTING NATUURTUIN SLATUINEN - HET JAAR IN CIJFERS 2025
Budget
Realisatie

BEHEER - EN BUURTFUNCTIE				
Inkomsten	Beheer- en buurt-functie	Subsidie 2025	19.350	19.350
	Donaties	Per transactie / QR en cash tijdens openingstijden e.d.	1.950	1.887
	Slatuinhuis	Verhuur: kantoorplek; cursusruimte; eenmalig gebruik.	2.300	2.250
	Incidenteel	Catering & donaties bij evenementen; rondleidingen	200	43
TOTAAL INKOMSTEN BEHEER - EN BUURTFUNCTIE			23.800	23.529
Beheerkosten	Professionele begeleiding	Tuinbeheer en -coördinatie	11.900	11.864
		Subtotaal beheer: begeleiding, coördinatie	11.900	11.864
	Directe kosten	Reguliere onderhoudskosten		
		- Planten, struiken, bollen, zaden, turf e.d.	100	109
		- Gereedschap, kleding en materiaal	0	0
		- Zand, grind, erfafscheidingen e.d.	686	713
		- Vlonder- en brugmateriaal, waterbeheer e.d.	0	
		Bomenbeheer: VTA en snoeien, incl. taxatie	2.200	3.317
		Subtotaal beheer: directe kosten	2.986	4.138
Totaal beheer		14.886	16.002	
Buurtfunctie	Algemene coördinatie	Buurtfunctie, activiteiten, evenementen e.d.	5.100	5.084
		Subtotaal	5.100	5.084
	Directe kosten	Activiteiten, evenementen	184	210
		Vrijwilligersborrel, uitje; attenties	300	413
		Subtotaal	484	623
Totaal buurtfunctie		5.584	5.707	
Ondersteund	Ondersteunend aan beheer- en buurtfunctie als ook aan natuureducatie (niet uit te splitsen)	Huisvestingskosten		
		- Energie en water	1.250	1.199
		- Materiaal- en schoonmaakkosten	115	120
		- Inboedel, buitenmeubilair en onderhoud	250	214
		Stichtingseigen kantoorkosten		
		- Kantinekosten	125	75
		- Kantoorartikelen	0	0
		Drukwerk, printkosten, copieerpapier	160	106
		- Abbos, boeken, zakelijk betalingsverkeer e.d	380	383
		ICT (computerware, e-mail, internet, telefoon, website)	600	749
		Verzekeringen, locale heffingen, diversen	450	652
		Totaal ondersteunde kosten	3.330	3.499
TOTAAL UITGAVEN BEHEER - EN BUURTFUNCTIE			23.800	25.208
RESULTAAT INK. / UITG. BEHEER - EN BUURTFUNCTIE			0	-1.679
NATUUREDUCATIE				
NME	Natuureducatie inkomsten	Natuureducatie 2025	3.750	2.977
TOTAAL INKOMSTEN NATUUREDUCATIE			3.750	2.977
NME	Natuureducatie uitgaven	Natuureducatie 2025	3.750	2.977
TOTAAL UITGAVEN NATUUREDUCATIE			3.750	2.977
RESULTAAT INK. / UITG. NATUUREDUCATIE			0	0
Naar balans	TOTAAL RESULTAAT INKOMSTEN / UITGAVEN - Aansluiting liquiditeit		0	-1.679
	Inventaris	Aanschaf minus afschrijvingen	activa	126
	TOTAAL RESULTAAT OPBRENGSTEN / KOSTEN - Aansluiting eigen vermogen			-1.553

Balans

Eindbalans 2024			
<u>Activa</u>		<u>Passiva</u>	
Inventaris	1323	Eigen vermogen	8643
Liquide middelen	15944		
		Reservering onvoorzien (calamiteit)	3000
		Reservering Slatuinhuis	905
		Reservering personeel beheer en onderhoud	3720
		Stichting AFK Schermerfonds	1000
Totaal	17267		17267

Eindbalans 2025			
<u>Activa</u>		<u>Passiva</u>	
Inventaris	1449	Eigen vermogen	7090
Liquide middelen	14265		
		Reservering onvoorzien (calamiteit)	3000
		Reservering Slatuinhuis	905
		Reservering personeel beheer en onderhoud	3720
		Stichting AFK Schermerfonds	1000
Totaal	15714		15714

Opmerkingen bij de begroting en de balans

Totaal resultaat inkomsten / uitgaven (aansluiting op de liquiditeit 31/12/2025).

Het totaal resultaat inkomsten / uitgaven is gebudgetteerd € 0,00 en gerealiseerd minus €1.679. Het verschil is de resultante van op jaarbasis € 271 lagere inkomsten (binnen de foutmarge) en maar liefst € 1.408 hogere uitgaven dan gebudgetteerd.

De verklaring voor de hogere uitgaven is simpel. Deze hebben hoofdzakelijk te maken met een verlate rekening voor het groot bomenonderhoud uitgevoerd in december 2024. De zwenking in het negatief is dus niet structureel en wordt gecompenseerd door plussen in voorafgaande jaren (ruim voldoende, maar dat was tevens nodig voor herstel na de magere corona jaren).

Totaal resultaat opbrengsten / kosten (aansluiting op het eigen vermogen 31/12/2025).

Omdat er voor de aansluiting op het eigen vermogen zich verder geen noemenswaardige wijzigingen voordoen levert het totaal resultaat opbrengsten / kosten voor dit jaar dientengevolge een navenant incidentele minus € 1.553 op.
